

S8 i przyszłość Barda

Napisano dnia: 2019-05-31 16:25:39

SUBREGION. Historyczna miejscowość nie chce być zniszczona przez nowo projektowaną drogę S8. W tej sprawie Marta Ptasńska przesłała nam społeczny punkt widzenia:

"Mieszkańcy i miłośnicy Barda organizują protest w związku z opublikowanymi przez GDDKiA wariantami przebiegu planowanej drogi S8 przez Bardo i Przełom Nysy Kłodzkiej. Dwa z czterech planowanych wariantów tej drogi mają przebiegać bezpośrednio przez Bardo, w tym przez cenne przyrodniczo obszary Natura 2000, Przełom Nysy Kłodzkiej i zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Obryw Skalny", niszcząc przy tym krajobraz, zabytki i przyrodę - główne atuty tej dolnośląskiej miejscowości. Jak mówią mieszkańcy nikt nie jest przeciwko S8, ta droga jest niezbędna i potrzebna, ale nie w tych dwóch destrukcyjnych dla Barda i jego walorów wariantach. Mieszkańcy argumentują, że najbardziej optymalnym wariantem jest wariant omijający Góry Bardzkie od wschodu, dłuższy, ale pozwalający zachować krajobraz i przyrodę w myśl polskiego przysłowia „wilk syty i owca cała”. 6 czerwca 2019 r. o godz. 16:00 w Centrum Kultury i Biblioteka w Bardzie zaplanowane są konsultacje i spotkanie z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad dotyczące przebiegu drogi S8 przez Góry Bardzkie.

Bardo jest miastem o unikatowej wartości krajobrazowej, przyrodniczej i kulturowej w skali całego kraju. Specyfiką krajobrazu Barda otoczonego ze wszystkich stron Górami Bardzkimi jest integralne powiązanie historycznego, średniowiecznego układu osadniczego związanego z początkami polskiej państwowości na Śląsku (gród chroniący przejścia przez Nysę Kłodzką i Przełom Nysy Kłodzkiej wymieniany po raz pierwszy już w 1096 r.) oraz ośrodka kultu religijnego związanego z figurą Matki Bożej Bardzkiej - najstarszej drewnianej rzeźby w Polsce (XI w.).

Wartości krajobrazu, środowiska przyrodniczego i kulturowego, tworzące harmonijną całość, rozwijanie, pielęgnowane i kultywowane od wieków przy udziale wielu narodów, kultur i religii, przy współudziale lokalnej społeczności, stanowią o turystycznej atrakcyjności Barda i są podstawą rozwijania gospodarki opartej na obsłudze ruchu turystycznego i pielgrzymkowego.

Dowodem wyjątkowości ww. walorów jest objęcie Gór Bardzkich po północnej i południowej stronie Barda oraz Przełomu Nysy Kłodzkiej obszarem Natura 2000. Obszar miasta, obejmujący masyw Kalwarii z Obrywem Skalnym, podlega ochronie jako strefa krajobrazu kulturowego. W 2008 r. Obryw Skalny uchwałą rady miejskiej został powołany ponadto zespołem przyrodniczo-krajobrazowym w celu szczególnej ochrony jego wartości kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych jako strefy ekspozycji panoramy Barda i Przełomu Nysy Kłodzkiej. Realizacja drogi S8 w wariantach A1 i A3 uniemożliwi ponadto wpisanie najcenniejszych zabytków Barda jako krajobrazu kulturowego na listę pomników historii - najcenniejszych i najważniejszych obiektów i obszarów zabytkowych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Następstwem budowy planowanej drogi S8, w szczególności w destrukcyjnym wariantach A1 a także A3, będzie nieodwracalne naruszenie kluczowych struktur krajobrazu przyrodniczego i kulturowego Barda (stanowiących wyznacznik i wyróżnik krajobrazowy w skali kraju). Trwale zostanie zniszczony Obryw Skalny, ruiny średniowiecznego zamku poniżej Obrywu Skalnego związane z początkami historii naszej miejscowości, zniszczona zostanie dolna część Drogi Kalwaryjskiej na szczyt Kalwarii i znacznemu przeobrażeniu w efekcie prowadzonych robót ulegną zbocza i stoki Gór Bardzkich w bezpośredniej bliskości Barda.

Ww. warianty niosą też niedające się wycenić skutki społeczne związane z rozbięciem lokalnej społeczności, zniszczeniu więzi społecznych opartych na związku z miejscem zamieszkania, na współdziałaniu w ramach organizacji pozarządowych, które umacniają poczucie tożsamości i budowanie kapitału społecznego, a przede wszystkim znaczące osłabienie Barda i jego wartości marketingowej wynikającej z posiadania unikatowych w skali kraju zabytków, przyrody, a przede wszystkim krajobrazu kulturowego obejmującego panoramę Barda i Przełomu Nysy Kłodzkiej.

Zniszczenie walorów krajobrazowo-widokowych w obu wariantach - poprzez stworzenie dominant w postaci wiaduktów, tuneli, nasypów, które zdeformują krajobraz - nie może spotkać się z akceptacją lokalnej społeczności. Nie można wyrazić zgody na zniszczenie wartościowych struktur i elementów środowiska przyrodniczego poprzez m.in. całkowitą lub częściową likwidację siedlisk licznych zwierząt i roślin, w tym naruszenie ekosystemów objętych ochroną na obszarze Natura 2000 - „Góry Bardzkie” oraz „Przełom Nysy Kłodzkiej”.

Bardo ma za sobą w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat wiele prób zniszczenia jego walorów krajobrazowych i kulturowych. Np. w latach 80-90. XX wieku doprowadzono do zmiany zatwierdzonej już dokumentacji na nadziemny przebieg przez Bardo wodociągowej magistrali „Sudety”, której rura o średnicy 1m na kilkumetrowych betonowych podporach zniszczyłaby krajobraz miasteczka. W wyniku uporów, protestów i kontrproponycji magistrala znalazła się pod ziemią, w tym dwukrotnie pod rzeką. Ten sam upór doprowadził do uratowania przed degradacją panoramy Barda. Na doskonale eksponowanym Wzgórzu Różańcowym upatrzone sobie lokalizację i uzyskano pozwolenie na budowę wielopiętrowego, typowego na tamte czasy hotelu robotniczego. Udało się go nie tylko zmniejszyć, ale również przenieść w miejsce neutralne krajobrazowo. Przykłady takich działań można by mnożyć. Wystarczy przypomnieć plany PKP z 2015 r. zmierzające do wybudowania w samym centrum Barda, na osi widokowej, 42-metrowej wieży telekomunikacyjnej. Dzięki uporowi i zaangażowaniu mieszkańców udało się zmienić tę decyzję.

Droga S8 jest potrzebna i konieczna, ale nie w wariantach A1 i A3, trwale niszczących krajobraz i walory Barda oraz Przełomu Nysy Kłodzkiej. Nie może być zgody na „poświęcenie” ww. walorów tylko i wyłącznie dla skrócenia przebiegu planowanej drogi przez Przełom Nysy Kłodzkiej. Począwszy od lat 90. XX w. przebieg planowanej drogi ekspresowej przez teren gminy Bardo był ujęty w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w wariantcie zgodnym z zaproponowanym wariantem A2. W tym wariantcie (tj. A2) w gminie Bardo droga funkcjonuje w świadomości lokalnej społeczności już od ponad 30 lat. Jest to najbardziej optymalne rozwiązanie zgodne z wieloletnimi planami, wokół którego powinna toczyć się dyskusja i dalsze prace.

(abc)